

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
ข้อมูล ณ วันที่ ๒๘ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายบันลือ พรหมพะเนา
๒. เลขประจำตัวประชาชน
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ บ้านเลขที่ ๓๖ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลหนองระเวียง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
โทรศัพท์๐๘๖๒๕๗๐๒๐๐.....Facebook Line
ปีเกิดพ.ศ. ๒๕๑๑
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.).....
สถาบันการศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครราชสีมา (ช.พ.น.).....
คณะ/สาขาวิชาช่างยนต์.....
๖. อาชีพปัจจุบัน
☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ.....
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร๓๐,๐๐๐..... บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ.๒๕๖๗.....

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก : ไร่นาสวนผสม
๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน๓...แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย
๑) แปลงปลูกข้าว

๒) ไม้ผล

๓) ผักสวนครัว

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน....๑๐....ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย
ฐานการเรียนรู้ :

๑) การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

๒) การแปรรูปข้าว

๓) การปลูกไม้ผล

๔) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช

๕) การขยายพันธุ์พืช

๖) การเลี้ยงไก่ไข่

๗) การเลี้ยงโคเนื้อ

๘) การเพาะเลี้ยงปลา

๙) การเลี้ยงกบ

๑๐) การผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพ และน้ำหมักชีวภาพ

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน.....๕.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน๕..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. เศรษฐกิจพอเพียง ๑. นาข้าว ๒. ปศุสัตว์ ๓. การแปรรูป ๔. ประมง ๕. โรคและแมลง

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน๓..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. เศรษฐกิจพอเพียง

๒. เกษตรทฤษฎีใหม่

๓. เกษตรผสมผสาน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน๓... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การตรวจวิเคราะห์ดิน

๒. การทำปุ๋ย

๓. ส่งเสริมอาชีพ

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

เศรษฐกิจพอเพียง วัตถุประสงค์ ส่งเสริมให้สมาชิกหรือชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ในด้านต่างๆ อย่างยั่งยืน โดยยึดหลักทางสายกลาง ไม่ประมาท และมีความรอบรู้ในการใช้ชีวิต เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข และมั่นคง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป

รูปแบบการส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้ ดังนี้

สร้างความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่สมาชิก

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นกรอบแนวคิด เป็นแนวทางที่ทำให้สมาชิกทุกคนพยายามพึ่งพาตัวเอง ดำเนินชีวิตบนแนวคิดที่มีความสุขของคนในครอบครัวเป็นเป้าหมาย ภายใต้ความพอเพียง เรียบง่าย ยั่งยืน ดำเนินชีวิตบนทางสายกลาง ไม่เบียดเบียนตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เอื้อเพื่อเกื้อกูลกันและกันในชุมชน โดยมีแนวคิดที่ตั้งอยู่บนหลักการสำคัญ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี

ความพอประมาณ ความพอประมาณ ในความหมายของสมาชิกกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงบ้านหนองระเวียงคือ การใช้ชีวิตให้เหมาะสม ทั้งการหามาและใช้ไป มีการวางแผนการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ ทำงานหารายได้ด้วยช่องทางสุจริต ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ส่วนความพอประมาณในการใช้จ่าย ก็คือมุ่งเน้นไปที่การใช้จ่ายอย่างเหมาะสมกับฐานะความเป็นอยู่ ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่ใช้จ่ายเกินตัว และในขณะเดียวกัน ก็ใช้จ่ายในการดูแลตนเองและครอบครัวอย่างเหมาะสม ไม่ตระหนี่ถี่เหนียวจนเกินไป ไม่อยู่อย่างลำบาก

ความมีเหตุผล ด้านความมีเหตุผลมีผล ก็คือ การตัดสินใจ การเลือกใช้ เลือกซื้อสินค้า สิ่งของ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างที่จำเป็นในการใช้ชีวิตประจำวันอย่างมีเหตุผล มีการไตร่ตรองถึงเหตุผลความจำเป็น ความเหมาะสมอย่างถี่ถ้วน คำนึงถึงผลที่อาจตามมาจากการตัดสินใจอย่างรอบคอบ ไม่ตัดสินใจตามอารมณ์ หรือจากสิ่งที่คนอื่นบอกมา โดยปราศจากการวิเคราะห์ถึงประโยชน์หรือความเหมาะสมกับตนเอง

การมีภูมิคุ้มกันที่ดี ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี คือ การเตรียมตัวให้พร้อมรับกับความเปลี่ยนแปลงในโลกที่ไม่มีอะไรแน่นอน โดยเฉพาะการทำเกษตรที่ต้องประสบกับความไม่แน่นอนของสภาพดิน/ลม พายุ ภัยธรรมชาติ โรคระบาด การเปลี่ยนแปลงด้านการตลาด สมาชิกจึงจำเป็นต้องเรียนรู้ที่จะดำรงอยู่ได้ด้วยการพึ่งพาตนเอง และตั้งอยู่ในความไม่ประมาทอยู่เสมอ มีการเตรียมแผนสำรองสำหรับการผลิต การจัดการในฟาร์ม ช่องทางการจำหน่าย ซึ่งประธานกลุ่มก็พยายามอย่างยิ่งที่จะส่งเสริมให้สมาชิกในกลุ่มหาช่องทางให้มีรายได้หลายทางเพื่อลดความเสี่ยงในเรื่องรายรับ ที่มาจากการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรอย่างเดียว ส่งเสริมให้มีการปลูกผักสวนครัวไว้บริโภค ดังจะเห็นได้จากช่วงแรกที่มีการระบาดของโรคไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ คนส่วนใหญ่ต้องหยุดอยู่บ้าน ไม่สามารถออกไปข้างนอกได้ หลายคนปรับตัวไม่ได้ ต้องประสบกับการขาดแคลนอาหาร แต่คนในชุมชนบ้านหนองระเวียงยังคงสามารถมีอาหารพืชผัก ผลไม้ แบ่งปันกันในชุมชน ดำรงชีวิตได้อย่างไม่ลำบาก

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

-ไม่มี-

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

- ประชุมคณะกรรมการ ศพก. เชื่อมโยงแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ ๔ ครั้ง/ปี
- ประชุมคณะกรรมการ ศพก. เชื่อมโยงแปลงใหญ่ ระดับจังหวัด ๔ ครั้ง/ปี
- ประชุมคณะกรรมการ ศพก. ๒ ครั้ง/ปี

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบ ใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

ความต้องการที่จะเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน และสร้างความยั่งยืนให้กับอาชีพเกษตรกรรม

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมมาใช้

โรคและแมลงศัตรูพืชที่มีความหลากหลายมากขึ้น สภาพอากาศที่แปรปรวนและภัยธรรมชาติ ทำให้ต้องปรับตัว ปรับวิธีการทำเกษตรเพื่อให้อาณาจักรบริหารจัดการในพื้นที่ตนเองได้

๑.๒ รายละเอียดของการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรม การเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การทำบัญชีครัวเรือน การทำปุ๋ยหมัก กาคัดเลือกพันธุ์และการบริหารจัดการ แปลง เพื่อลดต้นทุนการผลิต

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

เครื่องหยอดเมล็ดพันธุ์ข้าว เป็นเครื่องจักรกลการเกษตรที่ใช้สำหรับหว่านเมล็ดพันธุ์ข้าวในแปลงนา โดยมี ๘ แถว ทำให้สามารถหยอดข้าวได้เป็นแถวและเป็นกออย่างสม่ำเสมอ เครื่องหยอดชนิดนี้ ช่วยประหยัดเวลา แรงงาน และเมล็ดพันธุ์.

ข้อดีของการใช้เครื่องหยอดเมล็ดพันธุ์ข้าว

- ประหยัดเวลา สามารถหยอดข้าวได้ในปริมาณมากในเวลาอันรวดเร็ว
- ประหยัดแรงงาน ลดภาระในการหยอดข้าวด้วยมือ
- ประหยัดเมล็ดพันธุ์ ช่วยให้การหยอดเมล็ดมีความสม่ำเสมอ ทำให้ใช้เมล็ดพันธุ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- เพิ่มผลผลิต การหยอดเมล็ดที่สม่ำเสมอและเหมาะสม ช่วยให้ข้าวเจริญเติบโตได้ดี
- ลดต้นทุน การประหยัดเวลาและเมล็ดพันธุ์ ช่วยลดต้นทุนในการผลิตข้าว

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๑.เก็บตัวอย่างดิน ตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองนครราชสีมา

๒.ตรวจวิเคราะห์ดินหาค่า NPK โดยใช้ชุด NPK test ดำเนินการร่วมกับเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองนครราชสีมา

๓.อ่านผลและใช้ปุ๋ยเคมีตามผลการวิเคราะห์

การจัดทำปฏิทินการผลิต

การวางแผนและกำหนดตารางเวลาสำหรับการผลิตสินค้าหรือบริการต่างๆ ภายในองค์กร โดยมีเป้าหมายเพื่อให้การผลิตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว มีขั้นตอนสำคัญตั้งแต่การวางแผน การเตรียมพื้นที่ การเลือกวิธีการปลูกที่เหมาะสม การดูแลรักษาแปลง การกำจัดพันธุ์ปน การเก็บเกี่ยว และการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

ขั้นตอนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว:

๑. การเตรียมดิน

- กำจัดข้าวเรื้อก่อนเปลี่ยนพันธุ์ข้าว หรือ เริ่มทำแปลงขยายพันธุ์ครั้งแรก โดย ตากหน้าดินหลังเก็บเกี่ยวข้าว อย่างน้อย ๒ สัปดาห์ แล้วใช้โรตารีย่ำกลบตอซัง จากนั้นระบายน้ำออกให้หน้าดินแห้ง ๒ สัปดาห์ จนข้าวเริ่มงอก จึงใช้ขลุ่ยย่ำ กลบข้าวเรื้อ หมดไว้ ๑ - ๒ สัปดาห์ ก่อนคราด ทำเทือก ปลูก

- ปรับพื้นนาให้เรียบสม่ำเสมอ ทำร่อง ระบายน้ำทุก ๔ เมตร

๒. การเตรียมเมล็ดพันธุ์ข้าว

- ใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวจากแหล่งผลิตที่เชื่อถือได้

- สุ่มเมล็ดพันธุ์เพื่อตรวจสอบ ข้าวปน และความงอกก่อนปลูก

- ใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวในอัตรา ๒๐ กิโลกรัมต่อไร่ สำหรับปลูกแบบหว่านน้ำตม และ ๕ กิโลกรัมต่อไร่

๓. วิธีการปลูกข้าว

โดยนำเมล็ดพันธุ์ข้าวแช่น้ำสะอาด นาน ๑ - ๒ ชั่วโมง นำขึ้นห่มอีก ๓๖ - ๔๘ ชั่วโมง จนเมล็ดงอกเป็นตุ่มตา ค่อยนำไปหว่านในนาด้วยมือหรือเครื่องหว่านเมล็ด

๔. การควบคุมวัชพืช

- ใช้สารเคมีควบคุมวัชพืชให้ถูกต้อง

* ถูกกับชนิดของวัชพืช (ใบแคบ ใบกว้าง กก)

* ถูกกับเวลาที่ใช้แล้วได้ผลดี (โดยนับจาก วันหว่านข้าว)

* ถูกอัตราที่สารนั้นกำหนด

- เปิดน้ำเข้านาหลังพ่นสารเคมี ๓ วัน

- รักษาระดับน้ำ ๕ - ๑๐ เซนติเมตร หลังกำจัดวัชพืช เพื่อป้องกันวัชพืชงอกอีกครั้ง

๕. การจัดการน้ำในนาข้าว

- รักษาระดับน้ำให้เหมาะสมกับอายุข้าว

- * ระยะกล้า ๕ เซนติเมตร

- * ระยะแตกกอ ๕ - ๑๐ เซนติเมตร

- * ระยะตั้งท้อง-ออกดอก ๑๐ เซนติเมตร

- ระบายน้ำก่อนเก็บเกี่ยว ๗- ๑๐ วัน

๖. การใส่ปุ๋ยในนาข้าว

- กำจัดวัชพืชก่อนใส่ปุ๋ย

- ระดับน้ำขณะใส่ปุ๋ย ๕ - ๑๐ เซนติเมตร.

- ใส่ปุ๋ยให้เหมาะสมกับชนิดของดิน ชนิดและระยะการเจริญเติบโตข้าว

ข้าวไม่ไวต่อช่วงแสง(ต้นเตี้ย)

- ครั้งแรก ปุ๋ยสูตร๑๖-๑๖-๘ หรือ ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๒๕ - ๓๕ กิโลกรัม/ไร่

- ครั้งสอง ปุ๋ยยูเรีย อัตรา ๑๐ - ๑๕ กิโลกรัมต่อไร่ หรือ แอมโมเนียมซัลเฟต อัตรา ๒๐ - ๓๐ กิโลกรัมต่อไร่

๗. การกำจัดข้าวปน

- ระยะแตกกอ

- ระยะออกดอก

- ระยะโน้มรวง

- ระยะพลับพลึง

๘. การป้องกันกำจัดศัตรูข้าว

- โรคข้าว

- แมลงศัตรูข้าว

- สัตว์ศัตรูข้าว

๙. การเก็บเกี่ยวเมล็ดพันธุ์ข้าว

- ระบายน้ำก่อนเก็บเกี่ยวอย่างน้อย ๗ - ๑๐ วัน

- เก็บเกี่ยวเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ระยะสุกแก่พอดี ประมาณ ๓๐ วันหลังข้าวออกดอก ๘๐ %

- ทำความสะอาดรถเกี่ยวขนาดก่อนเก็บเกี่ยวเมล็ดพันธุ์

- เกี่ยวข้าวขอบแปลงแยกออกเพื่อทำความสะอาดรถเกี่ยวขนาดอีกครั้งก่อนเก็บเกี่ยวเมล็ดพันธุ์

- ทำความสะอาดภาชนะบรรจุ และรถบรรทุกก่อนเก็บเกี่ยว และชักลากเมล็ดพันธุ์

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๒.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ...ข้าว..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๘.....ไร่-งาน-วา)

๑.๒)ไม้ผล ได้แก่ มะพร้าว มะม่วง กล้วย พื้นที่ปลูกจำนวน 3 (ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑)ปลา..... จำนวน.....-.....(หน่วย.....)

๒.๒)จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๓)จำนวน.....(หน่วย.....)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๒.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑)โคเนื้อ.....จำนวน.....๓๗.....(ตัว)

๓.๒)ไก่.....จำนวน.....๓๐.....(ตัว)

๓.๓)จำนวน.....(ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑)แปลงผัก.....จำนวน.....๒งาน.....(หน่วย.....)

๔.๒)จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๓)จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....ข้าว.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑)ค่าวัสดุ.....เป็นเงิน ๓,๐๐๐-๕,๐๐๐ บาท/ไร่

๑.๓)ค่าแรงเป็นเงิน..๑,๕๐๐-๒,๐๐๐.....บาท/ไร่

๑.๔)ค่าใช้จ่ายอื่นๆ.....เป็นเงิน...๕๐๐-๑,๐๐๐.....บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต๕,๐๐๐-๖,๐๐๐.....บาท/ไร่

รายได้๗,๒๐๐.....บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ไข่ไก่ ผักสวนครัว.....

เฉลี่ยรายได้วันละ.....๑๐๐ - ๓๐๐.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....กล้วย.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....๕๐๐.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ปลา.....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....๑,๕๐๐.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ข้าว.....

เฉลี่ยรายได้ปีละ.....๒๐,๐๐๐-๓๐,๐๐๐.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง ได้พัฒนาตนเอง ประกอบสัมมาชีพ และพออยู่ พอกิน มีความความพอประมาณ ใช้ชีวิตให้เหมาะสม ทั้งการหามาและใช้ไป มีการวางแผนการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ ทำงานหารรายได้ด้วยช่องทางสุจริต ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ส่วนความพอประมาณในการใช้จ่าย ก็คือมุ่งเน้นไปที่การใช้จ่ายอย่างเหมาะสมกับฐานะความเป็นอยู่ ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่ใช้จ่ายเกินตัว และในขณะเดียวกัน ก็ใช้จ่ายในการดูแลตนเองและครอบครัวอย่างเหมาะสม ไม่ตระหนี่ถี่เหนียวจนเกินไป ไม่อยู่อย่างลำบาก มีเหตุมีผล ก็คือ การตัดสินใจ การเลือกใช้ เลือกซื้อสินค้า สิ่งของ สิ่งอำนวยความสะดวก

สะดวกต่างที่จำเป็นในการใช้ชีวิตประจำวันอย่างมีเหตุผล มีการไตร่ตรองถึงเหตุผลความจำเป็น ความเหมาะสมอย่างถี่ถ้วน คำนึงถึงผลที่อาจตามมาจากการตัดสินใจอย่างรอบคอบ ไม่ตัดสินใจตามอารมณ์ หรือจากสิ่งที่คนอื่นบอกมาโดยปราศจากการวิเคราะห์ถึงประโยชน์หรือความเหมาะสมกับตนเอง และมีภูมิคุ้มกันที่ดี คือ การเตรียมตัวให้พร้อมรับกับความเปลี่ยนแปลงในโลกที่ไม่มีอะไรแน่นอน โดยเฉพาะการทำเกษตรที่ต้องประสบกับความไม่แน่นอนของสภาพดิน/ลมฟ้า อากาศ ภัยธรรมชาติ โรคระบาด การเปลี่ยนแปลงด้านการตลาด

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

ลดการใช้ปุ๋ยเคมี อนุรักษ์และบำรุงดิน

- ร่วมกันผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพใช้เองภายในกลุ่มเพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตและรักษาสภาพแวดล้อม

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)
โดยรักษาความสมดุลของพื้นที่โดยรอบ ศพก.

- เผาถ่านแบบไร้ควันใช้เองภายในกลุ่ม เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตและรักษาสภาพแวดล้อมและมีการใช้น้ำส้มควันไม้จากเตาเผาถ่านในนาข้าวเพื่อป้องกันการระบาดของแมลงนาข้าว

- ผลิตเชื้อราไตรโครเดอร์มา เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตและรักษาสภาพแวดล้อมและมีการใช้เชื้อราไตรโครเดอร์มาในนาข้าวเพื่อป้องกันการระบาดของโรคในข้าว และมีการสำรวจระบบนิเวศในนาข้าวเพื่อป้องกันการระบาดของโรคในข้าว

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

การทำการเกษตรปลอดภัย ลดการใช้สารเคมี โดยนำมูลสัตว์ไปหมักเพื่อใช้เป็นปุ๋ย

- บ้านหนองระเวียงเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรกรในหมู่บ้านมีการทำการเกษตรผสมผสาน เช่น ปลูกผักสวนครัว เลี้ยงสัตว์ ปลูกข้าว และพืชไร่
- การเชื่อมโยงของเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านหนองระเวียงกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.หลัก อ.เมืองนครราชสีมา ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๑๒ บ้านหนองระเวียง ตำบลหนองระเวียง อำเภอเมืองนครราชสีมา) มีการเลี้ยงสุกร และได้ใช้มูลโคในการนำไปหมัก เพื่อผลิตปุ๋ยหมักนำไปใช้เป็นปุ๋ยคอกต่อไป
- การเชื่อมโยงของเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านหนองระเวียงกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.หลัก อ.เมืองนครราชสีมา ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๑๒ บ้านหนองระเวียง ตำบลหนองระเวียง อำเภอเมืองนครราชสีมา) มีการเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ และได้ใช้มูลไก่ในการนำไปหมัก เพื่อผลิตปุ๋ยหมักนำไปใช้เป็นปุ๋ยคอกต่อไป
- การเชื่อมโยงของเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านหนองระเวียงกับกลุ่มแปลงใหญ่ข้าวตำบลหนองระเวียง ได้รับการสนับสนุนหน่วยงานต่างๆ เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมการข้าว กรมปศุสัตว์ ฯลฯ

การทำปุ๋ยอินทรีย์ และนำหมักชีวภาพ เช่น การผลิตจุลินทรีย์หน่อกล้วยและการใช้น้ำหมักชีวภาพ

ได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ขั้นพื้นฐานจังหวัดนครราชสีมา (Korat Organic Standard : KOS)
 การส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ตามแนวคิด “เกษตรอินทรีย์ 5 ดี วิถีคนโคราช” สู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ขั้นพื้นฐานจังหวัด
 นครราชสีมา (Korat Organic Standard : KOS) ให้แก่สมาชิก

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้
 เป็นแหล่งเรียนรู้ อบรม และศึกษาดูงาน เช่น การอบรมเกษตรกรผู้นำ การอบรมเศรษฐกิจพอเพียง การอบรม
 เศรษฐกิจพอเพียงให้แก่เด็กและเยาวชน การอบรมสร้างอาชีพแก่เกษตรกรเป็นต้น เช่น

การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับเกษตรกรผู้นำโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

กิจกรรม : เสริมสร้างศักยภาพเกษตรกรผู้นำ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๘

ณ ห้องประชุมสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองนครราชสีมา ตำบลในเมือง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับเกษตรกรผู้นำโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

กิจกรรม : เสริมสร้างศักยภาพเกษตรกรผู้นำ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๘ วันพุธที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๘

ณ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเมืองนครราชสีมา หมู่ที่ ๑๒ ตำบลหนองระเวียง

การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับเกษตรกรผู้นำ โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

กิจกรรม : เสริมสร้างศักยภาพเกษตรกรผู้นำ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๘ (ศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้) วันศุกร์ที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๘

ณ วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวแนวข้าวงาม หมู่ที่ ๘ ตำบลหัวทะเล

อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก ตำบลหนองระเวียง ให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่ ดังนี้

- ได้เพาะพันธุ์กล้าไม้เพื่อแจกจ่ายให้แก่ประชาชนในพื้นที่

- บริจาคอุปกรณ์การเรียน และขนมให้แก่เด็กนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองระเวียง

- ร่วมจิตอาสาพัฒนาถนนหนทางในชุมชนและหน่วยงานต่างๆ

- รักษาขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ให้คำแนะนำตามโอกาส เช่น การแข่งขันทะเบียนเกษตรกรประจำปี การทำประชาคม การตรวจสอบพื้นที่ที่มี การเผาเศษวัสดุในไรนา เป็นต้น

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร โดยผ่านช่องทางในการขยายผลที่หลากหลาย ได้แก่ การให้ความรู้กับเกษตรกรในชุมชน นักเรียน นักศึกษา และเกษตรกรที่สนใจ ณ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก ตำบลหนองระเวียง ผ่านช่องทางออนไลน์ เฟสบุ๊ก ไลน์ หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติ ต่อโดยการนำความรู้ด้านการเกษตรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับ ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และการดำเนิน กิจกรรมทางการเกษตร เกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติสามารถลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ในครัวเรือน และสามารถนำไป ประยุกต์ใช้ในการทำการเกษตรได้ เช่น ลดการใช้สารเคมี การทำปุ๋ยหมัก น้ำหมัก

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่
 นายบันลือ พรหมพะเนา ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ประธานแปลงใหญ่ข้าว
 ตำบลหนองระเวียง ประธานศูนย์ข้าวชุมชนตำบลหนองระเวียง ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองนครราชสีมา
 และศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวนครราชสีมา ได้ดำเนินการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวเพื่อให้เกษตรกรในชุมชนได้นำเมล็ดพันธุ์ข้าว
 ของศูนย์ที่มีคุณภาพ และราคาถูกกว่าท้องตลาด ซึ่งเป็นการลดต้นทุนการผลิตให้กับเกษตรกร และมีการแปรรูปข้าว
 ซึ่งสามารถเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไบบ้าง

๑. ถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตร

๒. ร่วมประชุมคณะกรรมการ ศพก. เชื่อมโยงแปลงใหญ่ในระดับจังหวัดและระดับอำเภอ

๓. การร่วมงานถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ (Field day) ประจำปี ๒๕๖๘

เมื่อพุธ ที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๘ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองนครราชสีมา โดยนางวีณา ทวีสัตย์ เกษตรอำเภอเมืองนครราชสีมา ได้นำเกษตรกรสมาชิก ศพก.อำเภอเมืองนครราชสีมา จำนวน ๗ ราย เข้าการร่วมงานถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ (Field day) ประจำปี ๒๕๖๘ ณ มูลนิธิสถาบันพัฒนามันสำปะหลัง แห่งประเทศไทย ตำบลห้วยบง อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา และการถ่ายทอดความรู้กิจกรรมภายในงาน ซึ่งงานดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ เพื่อกระตุ้นให้เกษตรกรได้ใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ ซึ่งหน่วยงานต่างๆในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์บูรณาการร่วมกันให้บริการด้านการเกษตรตามภารกิจ สนับสนุนเกษตรกรในการเริ่มต้นฤดูกาลผลิตในปีการเพาะปลูกใหม่

ศพก.อำเภอเมืองนครราชสีมาได้ร่วมแสดงสินค้าและจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร ผลิตภัณฑ์จาก ศพก.อำเภอเมืองนครราชสีมา กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน และเข้าร่วมจัดนิทรรศการ และจำหน่าย

กิจกรรมภายในงานประกอบด้วย การเสวนาหัวข้อ สถานการณ์ตลาดมันสำปะหลัง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในสถานเรียนรู้ ๕ สถานี่ ดังนี้

๑. สถานี่ที่ ๑ ปลูกมันสำปะหลังต้องรู้ “ดินดี ปุ๋ยพอดี มีกำไร”

๒. สถานี่ที่ ๒ ปรับปรุงพันธุ์มันสำปะหลังและพันธุ์ต้านทาน (อิทธิ ๑ ๒ และ ๓)

๓. สถานี่ที่ ๓ รู้เท่าทัน ป้องกันโรคใบด่างมันสำปะหลัง

๔. สถานี่ที่ ๔ วิธีการขยายพันธุ์มันสำปะหลังแบบเร่งรัด (X๒๐ และ X๘๐)

๕. สถานี่ที่ ๕ แปรรูปอาหารสัตว์จากใบมันสำปะหลัง

ภาพกิจกรรม การร่วมงานถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ (Field day) ประจำปี ๒๕๖๘

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

- มีความภาคภูมิใจ และปฏิบัติหน้าที่เต็มความสามารถ มีความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก. เพราะสามารถนำความรู้ที่ได้จากการทำการเกษตร การศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง การอบรม การศึกษาดูงาน มาร่วมขับเคลื่อนการพัฒนา ด้านเกษตรในชุมชน ซึ่งชุมชนส่วนหนึ่งในการพัฒนาการเกษตรในช

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

ดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑. คณะทำงานที่ปรึกษา ประกอบด้วย

๑.๑ เกษตรอำเภอ	ประธานคณะทำงานที่ปรึกษา
๑.๒ หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ	ที่ปรึกษา
๑.๓ หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต	ที่ปรึกษา
๑.๔ หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร	ที่ปรึกษา
๑.๕ หัวหน้ากลุ่มอารักขาพืช	ที่ปรึกษา
๑.๖ หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป	ที่ปรึกษา

๒. คณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานจัดการความรู้สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองนครราชสีมา

ประกอบด้วย

๒.๑ นายสันติ พ้าคุ้ม	หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ	ประธานคณะทำงาน
๒.๒ น.ส.รุ่งทิพา วงศ์รักษงาน	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	คณะทำงาน
๒.๓ น.ส.กนิษฐา กรวยทอง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	คณะทำงาน
๒.๔ นายจิรวิฐ สุวรรณบำรุง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ	คณะทำงาน
๒.๕ นายอัครวุฒิ ย่อมดอน	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	คณะทำงาน
๒.๖ นายชูศักดิ์ ดรุณชู	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	คณะทำงาน
๒.๗ นายพงศธร จันทร์แดง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	คณะทำงาน
๒.๘ นายศาสตรา นามงาม	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๒.๙ นางวิลาวัลย์ เอื้อเพื่อกลาง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	คณะทำงาน

และเลขานุการ

๓. อำนาจหน้าที่ ดังนี้

๓.๑ กำหนดแนวทางการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานการจัดการความรู้งานส่งเสริมการเกษตร และจัดการความรู้เกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก และเครือข่าย เพื่อมุ่งสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

๓.๒ พัฒนาทีมปฏิบัติการระดับอำเภอ ให้มีความพร้อมในการจัดการความรู้

๓.๓ จัดทำแผนปฏิบัติงาน (Action Plan) ในการขับเคลื่อนการจัดการความรู้

๓.๔ รายงานผลการดำเนินการ และภารกิจอื่นๆ ให้ผู้บังคับบัญชาทราบ

๓.๕ ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้ การสัมภาษณ์

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

- ไม่มี-

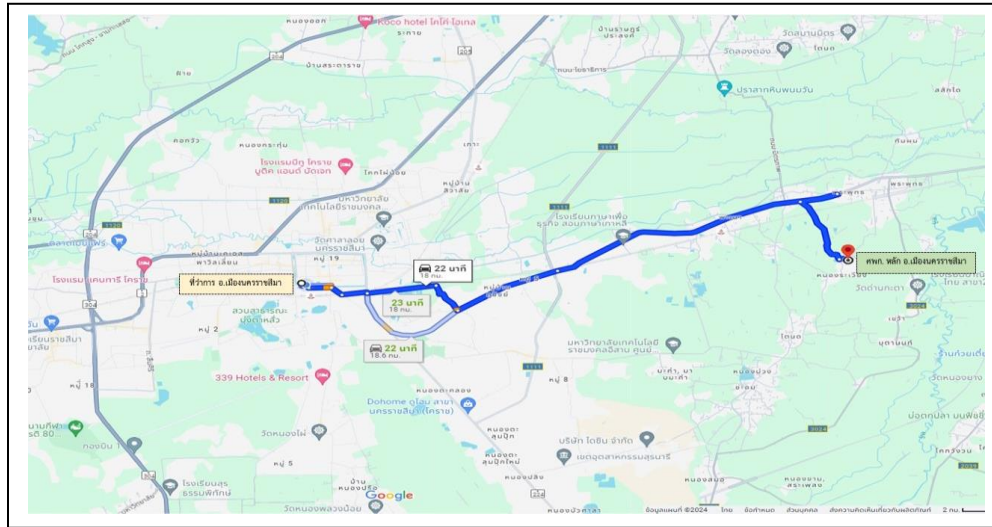
*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

รูปภาพประกอบการถอดบทเรียน

แผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. หลัก

แผนผังแปลง ศพก.

